

MAGYAR KURIR

Bécsből, Pénteken, Februárius 25-dikén, 1820.

Frantzia Ország.

Egy gyilkos, ismét gyászba öltözteté a Bourbon házat 's ennek minden közelebb és távolabb való rokonait 's tisztelőit. Ezen borzasztó bűnök környülállásait így adják elő a Párisi hivatalserént való tudósítások: —

Királyi Herczeg Berry Februarius 13-dikán estve, Feleségével egygyütt az énekes játékok' theatromába lévén, midőn onnét kijött 's hintójába, melybe már a Kir. Herczegné beült vala, beülni akart volna, egy ember, ki erőnekerejével a Herczeg mellé tolakodott vala, ő Herczegségét hátulról keményen megragadta, 's valami hegyes tört (kést, vagy mit, nem írják) a jobb mejjébe döfött. A' Princz erre egy kiáltást tett, 's vérbe borulva kiserőjinek karjaik közzé esett. Ezek ő Királyi Herczegségét onnét mindjárt egy közel-lévő házba vitték, a' hova a' Herczegné is elkísérte. Ő Kir. Herczegsége az első szempillantattól fogva érezte, hogy halálosan meg légyen sebesítterve, 's fájdalom, mindjárt előre úgy itéltek a' gyógyítás mesteriségéhez értők is. Azon ház, melybe a' sebes Princzet vitték vala, ezen egész éjjel egymást nyomban követő siralmas tekinteteknek nézőhelye vala. A' Princz' atya az Artéziai Herczeg (kit már most az Udvari szertartás szerént csak így neveznek: Monsieur), 's Angoulem Princz és Princzné, a' szerengetlenségnek első híallására ide siettek,

's ugyan ide reggeli 4 és 5 órák között a' Király ő Felsege is megérkezett. A' sebes Princz' kivánságára a' leánykája is oda vitettetvén, ötet a' keserves atya egy darabig karjai között tartotta, 's azután a' Feleségének 's az egész Királyi Háznak atyafiai szívességébe ajánlván, a' Feleségét, a' kit ájult állapotban lenni szemlélt, megillető érzékenységgel kérte, hogy azon gyermekre legyen gondja, a' kit most még szíve alatt hordoz. Ezen eddig még nem tudatott 's még nagyon távol-lévő reménség' sugára is nem kevésse nevelte az itt előfordult szívszaggató érzékenységeket. A' Királytól nem kért semmit egyebet ő Kir. Herczegsége, csak azt, hogy gyilkossának kegyelmezzen-meg, 's ezen kérését-halálának elkövetkezéséig sok ízben megújította. Érezvén végre ennek közelítését, elfogadta azzal a' nagy lelkűséggel 's tiszta kegyességgel, mely ezen Királyi háznak tulajdona, a' Religió utolsó vigasztalását és ségedelmét, 's lelkét az Isten' irgalmába ajánlván, gondolkodásáról nagyon megillető vallást tett. Lelkét 14-dikben reggeli hatodfél órakor adta-ki keresztyéni bátorsággal, a' melly szempillantatig a' Király, 's Familiájának egygyik tagja is, el nem távoztak mellőle.

A' gyilkos, egy valami 35 és 40 esztendő közt lévő ember; az ő gyilkossága által okoztatott zürzavarnak első szempillantataiban futásra vette volt a' dolgot, de nem meszsze futhatott, mivel-hogy egy magános ember által megfogat-

tatván, ennek kezei között ki nem ver-
gődhetett mind addig, míg az utánna
nyargaló Királyi testőrök és Politziai ka-
tonák oda érkezvén, a magok gondvise-
lések alá vették. A neve Louvet; mint
nyereggyártó-legény egész mostanig a
Királyi, de már még a Bonaparte idejé-
ben is ugyan ezen (ekkor Császári) istá-
lókban dolgozott; s ötlet Elbára, és a
Száz napok után egész Rochelléig elki-
sérte. Azután, minthogy soha semmi pa-
naszra alkalmatosságot nem szolgáltatott,
's rettenő célzását semmi által soha ki
nem nyilatkoztatta, legkissebb tartózkodás
nélkül befogadtatott a Kir. cselédek között.

Elfogattatása után tüstént kérdőre von-
ták a Politziai Préfektus és a Királyi
Prokurator, két Ministereknek Gróf De-
cazesnek és Bárá Pasquiernek jelenlétek-
ben. Kikérdeztetése alatt rettenő hideg-
vérűséggel viselte magát, azt erősítette,
hogy neki semmi bűnös társai nincsenek;
és kinyilatkoztatta, hogy ötlet ezen bűnös
cselekedetre, melyre magát négy eszten-
dőtől fogva elszánta, egyedül csak az a
gyűlölség indította, mely ő benne a Bourbon
Ház ellen az 1814-dik esztendőből fogva
pezsgett. Azt is kinyilatkoztatta, hogy
Berry ő Királyi Herczegségét azért vá-
loztotta ki első áldozatul, hogy ezt tar-
totta legbizonyosabb eszköznek a Királyi
Familia kiirtatására: de a volt továb-
bi célzása, hogy, ha mostani cselekedete-
ért reá nem találnak, azután rendre,
Angouleme Princzet, Monsieurt, s ma-
gát a Királyt is megölje. Mint maga be-
széli, el lehet hinni, hogy már 1814-
ben is azért ment volt Calaisbe, hogy
gyilkos feltett célját ő Királyi Felségén
már akkor elkövesse, mikor a szárazra
ki fog szállani. Ha igaz, a mit gyakran
megújítva erősített, hogy gyilkosságának
semmi részes társai nincsenek, így az ő

gyilkossága' indító okát egyedül csak a
legnagyobb grádicsú Politikai Fanatismus-
ból lehet megmagyarázni.

Párist ezen gyilkos cselekedet leg-
méllyebb elrémülésre juttatta. A Minis-
térium éppen ezen napon (Febr. 14-ikén)
akarta a Követek kamarája elejébe terjesz-
teni azon jóvallásait, melyeket a Válosz-
tási törvényen tétetődő változásokra nézve
ily régen készít, a melyekről a Párisi
Újságok ily sokat irtak, a melyek ellen
ezen kamara elejébe oly sok kérelmek
küldtetettek, s a melyeknek kivoltokat
's kimeneteljeket az egész Ország kimond-
hatatlan figyelemmel várja: de azonnal
elhalasztatott az egész dolog, és ezen ka-
mara ez napi ülésében semmihe egyébbe
magát nem elegyítette, csak a Királynak
ezen irtóztató halálról a kamarához inté-
zett jelentését fogadta-el, s arra egy Kö-
vecség által ily Váloszt küldött ő Felségé-
hez: —

„Mi nem próbáljuk azt az ijedséget
lerajzolni, mellyel Felségednek ezen ka-
marában lévő alattvalóit a mult éjjel el-
követetett gonosz cselekedet eltöltötte.
A Felséged mélységes keservével a ma-
gunkét is öszszecsattolni kívánnuk. Az
ezen fő városnak minden rendű lakossai
között támodott rémülés bizonyosága an-
nak az érzékenységnek, mellyet ez a
borzasztó büntétel felgerjesztett. Azonköz-
ben midőn egy atyagyilkoló kéz, egy
Princzet, kit minnyájan siratunk, a ha-
lálnak adott, Frantzia Országot csak an-
nak ohajtása lelkesíti, hogy azon kötele-
ket még jobban öszszecsattolódva szemlél-
hesse, mellyek a Frantzia népet a Fel-
séged Felséges Házához kötik, a melly
nélkül sem a szabadság sem a közönsé-
ges békesség fenn nem állhatnak. —

„Felséged ezen Követek kamarájában

lévő alattvalóitól nagyobb határozásokat vár. Az elkövetett bünnel karaktere, ennek lehető következtetése, és mindenek reménylenünk engedik azt, hogy Felsőged a' nép' bátorságának örözeje leszen, valamint mi is örözi leszünk a' Felsőged Dynastiája' bátorságának. —

„A' Királyok kiváltképpen a' szerencsétlenség' idején mutatják - ki a' magok más embereket felülhaladó tehetségeiket. Meggyőződve lévén affelől, hogy a' F. ged' nagy lelke a' maga igasságos keservén győzedelmeskedni fog, mi, hogy ezen undok cselekedetnek következtetése megelöztethesenek, készek vagyunk a' Constituzióval megegyező kötelességeinknek lineájában éppen oly eltökéltséggel mint buzgósággal azon eszközöknek használásában részesülni, melyeknek elővettetések a' Felsőged' bölcsessége ily fontos környüállások között szükségesnek fogja találni.“

A' Pair-kamara is hasonló bánatos Váloszt küldött a' Királyhoz a' Felsőgednek azon jelentésére, melly által az előfordult rettentő történetet ezen kamarának is hírül adatta vala a' Felsőged.

Az eddig felhozott tudósítások tegnapelőtt lettek Bécsben közönségesek. Tegnap az itt következőket közölték magános levelekből, az itt kijövő közönséges levelek:

„Melly érzékenyítők, melly szívzágatók lehetnek ezen szomorúságnak házában öszszegyülekezett K. Familia' kebelében ez éjjel előfordult tekintetek, képzelmek lehet ha csak valamennyire is, a' következőkből. Semmi nem volt érzékenyítőbb, mint az önn' véreben ferdő Princz szerencsétlen feleségét rosákkal megkoszoruztatva, 's férje' véreétől ázva szemlélni, ki mindazonáltal meg nem engedte arra

reá vétetni magát, hogy haldokló Kedvesse mellől csak egy szempillantatig is eltávolozék. Hasonló bámulást érdemlő állhatatossággal viselte magát a' sebes Princz; szünetlenül feleségével, az attyával, és a' Királlyal foglalatoskodván, önön magáról gondolkodni se látszott mindaddig, míg az Orvosok, verő erének gyengüléséből eskülömbkülömb symptomákból (jelekből), mellyek a' vérnek a' sebből a' belső részekre lett kiomlását jelentették, az ő halátának közelítését kihozván, azt neki is tudtára adták, mellyet ő Kir. Herczegsége megértvén, a' jelenlévő Chartresi Püspökünk azonnal meggyőnt, és az Istentől nem csak bűneinek, hanem még azon indulatos felgerjedéseinek is bocsánatját kérte, a' melly indulatosságok által némelykor mások ellen kibocsátkozhatott. — A' Királyon, az Artéziai Grófon 's Angouleme Herczegen és Herczegnén kívül, a' Királyi Háznak egyéb tagjai is, tudniillik az Orleans és Bourbon Házakból való Princzek és Princzaszszonyok is mind jelen voltak ezen éjjel ezen siralmas házban. Mademoiselle az Orleáni Princz idős leánya egy ájuldozásból a' másikba esvén, vögezetre kéntelenek voltak elvinni onnét. —

„A' gyilkosról ily kifejezések fordulnak elő ezen magános levelek között egyikben: „Ez egy Sand természetü ember; éppen oly csendes elméjü, oly hideg vére, 's bűnében éppen oly megátalkodott lélek, mint Sand. Legkissebb megbánást nem mutat. Kikérdeztetése közben egy kétfelnyíló ajtó síket csattanással besapodván, hátra fordult 's azt kérdezte a' Politziai katonától: hogy mi az? nem ágyuzás-é? Elvitték a' gonoszt a' sebes Princzhez 'is, a' ki azt kérdezte tőle: Hogy ugyan mit vétett el tőle? — A' gyilkos így felelt: Itt nincs.

szó a' személyes nehézségekről; hanem hogy ő egyszer szükségesnek lenni találván azt, hogy hazáját a' Bourbonoktól megszabadítsa, tehát a' Princzen akarta eltökélt szándékának telyesítését elkezdeni; azután a' többekre is reájok került volna a' sor. Itt is állhatatosan erősítette, hogy cselekedetére senki által nem nogattatott: hanem bizonyos irásoknak' olvasása által csakugyan még jobban megerősítettet czélzásában.

„Beszélik, hogy a' Marschallok a' Királynál összegyülekeztek volna, hogy ő Felségével valamely lépésnek tétele eránt beszéljenek, — hanem ezen környülál-lásról, 's némely fontos következésekről, mellyek ezen Febr. 13-dikán estve előfordult gyilkosságból szükségesképpen következni fognak, ma még csak gyanakodva is valamit irni, nagy mérészség volna.“ —

Spanyol Ország.

Minekutánna eddig a' Párisi újság-levelek majd minden darabjaikban megem-lítették volna, hogy a' Madridi Udvari Újságban az Andaluziai történetekről sem-mi emlékezet nem tétetődne, végre a' Gazette-de-France a' maga Febr. 11-dikén kiadott levelében azt jegyzi-meg, hogy már most a' maga eddig való halgatását a' Madridi Udvar is félbeszakasztván, Jan. 31-dikén egy tudósítást adatott-ki, mely-ben az Andaluziában történt dolgoknak előbeszélésc Jan. 20-dikáig terjed, 's egye-bek közt ezeket mondja benne az Udvari tudósító: „Az Insurgensek Kadiks ellen való czélzásokat el nem érhetvén, Le-on szigetén vették sánczok közzé mago-kat 's Caraccát is birják, 2000-re telvén a' számjok. Freyrének haladék nélkül el kell menni, hogy őket a' rendre vissza

térittse, 's ezen egész történetnek nem fog egyéb következése lenni annál, hogy a' Király a' maga népeinek szeretetéről telyesen meg fog győződni.“ — Hanem a' dolgok' folyása (ily megjegyzést vetetta' Gazette-de France a' Spanyol Udvar' tu-dósításához) csakugyan még is nagyon fontosnak mutatja lenni magát; a' Frey-re' nemmozgása a' közönséget nyu-gatatlankodtatni kezdette. A' Király' megbizottjának Ramireznek barátját Fi-nantziai Tanácsos Larrerát Madridban elfogták; azt mondják, hogy azoknak pro-czessusába volna beléhonyolodva, kik a' tudvalévő meghamisított parancsolattal az Országból a' Militzia' Oberstereit minde-nünnét egyszerre Madridba akarták kato-náikkal egygyütt hívni. — Más Párisi Újságok Castiliali Tanácsosnak nevezik ezen Larrerát; 's azt is erősitik ugyan ezek, hogy a' Madridban lévő idegen Követek-nek 's nevezetesen az Anglus Követnek sürgetésére történt volna, hogy a' Király az Andaluziai történetekről a' feljebb em-lített tudósítást kiadatta. Valenciában is nevedekni kezdett a' pezsgés, melyre néz-ve onnét a' Frantziák, az 1808-béli vér-ferdőre megemlékezzvén, elfutottak és Barcellonába vonták-meg magokat.

Az insurgensek valami Lyoni kereskedők-nek tudósításaik szerént azért vágytak oly nagyon Kadiksnak elfoglalhatására, hogy ezen esetben a' hadi hajósereget is magoké-vá tették volna, 's ekképpen Déli Amériká-val egyszerre közösülést nyithattak volna magoknak; külömben is egész bizodalma-kat abba helyeztetik az insurgens vezé-rek, hogy őket mind addig semmi nagy veszedelem nem fenyegetheti, valamé-dig a' tenger nyilva leszen előttök, mi-velhogy ha Déli Amérikába elveznek, ott előmenetelés tisztségeket 's megjutal-maztatást reménelenek. Valami Bordeaux

béli levelek meghatározott módon erősítik, hogy ezen lázzadás egyenesen Buenos-Ayresből vette gerjedésének első élédését, 's Andalusziában tartózkodó La-Platai Agensek gyulasztották-fel: pénz-segedelmet is innét kaptak; 's ezen Agensek most is nállok tartózkodnak.

Az Irunból Jan. 27-dikén indúlt levelek szerint néhány újabb fegyveres csapatok indították útnak Andaluszia felé, mellyek közt van a' Madridi örző seregnek is egy része, melly elegendőképpen mutatja, hogy Madridban semmi lázzadástól nem tartanak. Az expeditzióhoz tartozó armádának megmaradott csoportjai ellenben Castiliába osztatnak széllyel kvártélyokra. A' Siera Morénai hegyek közt számos katona-kordon vonattatik, hogy az innenső és tulsó vidékeken találató szökevények és Guerillások egymás között semmi egygyesületet ne tartassanak. A' Délre fekvő tartományoknak Helytartójikkhoz meghatározotti utasítások küldettettek, hogy magokat szoróssan azokhoz tartsák. Mint mondják, a' Pyreneumi, Biskajai, Navárrai, Arragonjai és Kataloniai nevezetesebb passusokat is számos fegyveres seregekkel fogják megrakni, 's minden Várházakhoz egyegy katonacsoportot rendelnek, hogy minden a' mi Frantzia Országból Spanyol Országba be-megy, szorosan megvizsgáltassék, minthogy attól félnek, hogy a' számkivetett Spanyolok ezen lázzadásokat használván, hazájokba vissza menni iparkodnak. — Egy író nem régen 12 ezerre tette az ilyen Frantzia Országban nyavalygó Spanyolok számát.

Az a' próbatétele egy tisztnek, kiről a' XV-dik számú M. Kurir' első levelének első hasábján a' Monitörből azt irtuk vala, hogy a' Kadiksi népet fellázzasztani iparkodott, de vakmerő bátorságának ju-

talmát érdeme szerént elvette, az újabb levelekben kétféleképpen, de egészszen más formában adatik elő. Az egygyik így beszéli-el a' dolgot: Jan. 24-dikén estvéli 8 órakor bizonyos számú fegyveres lakosok 's a' Soria Regementből néhány katonák az Antal piacznán özsze-gyülekezvén, 's elől dobosokat küldvén, az utzákon megindultak 's így kiáltoztak: éljen a' Constitutzio! Apró, minden tajga nélkül lévő, ágyukat is vittek magokkal. Utjokat a' Helena' kaszármájához vették, de a' hol a' katonák már kiállva készen várták 's heves tüzzel fogadták őket, melyre azonközben eleintén a' lármázók is hasonló tüzzel feleltek, de nem sokáig folytathatták. Elszélesztettek 's elkergettettek, minekutánna 14-gyen megöletettek 's többen megsebesítettettek volna. Azt erősítik, hogy Oberster Rotaldói Santiagó Miklós lett volna a' vezérjek: de akárki volt, annyi bizonyos felölle, hogy czélját el nem érhetvén, a' tengerre nyíló kaput kinyitatta, 's útát vesztett, 's Kadiksban a' csendesség meg nem zavartatott. — A' másik levélnek foglalátját így közli a' Febr. 11-dikén kijött Journal des debats: „Valami kevés számú nyughatatlanok Jan. 24-dikén estve támadásra ingerlő kiáltozáson kezdték-el a' lázzasztást: de a' melly által inkább csak félelmet gerjesztettek a' nép közt. Azután a' theatromhoz vévén útjokat, 's ott a' kevés strázsáló katonaság fegyvereit elvévén, 's ekképpen bátorságot kapván, innét a' száraz felé nyíló kapura mentek 's az ott álló strázsacsoportot megtámolták, de a' melly már tudósittatva lévén őket készen várta 's bátran fogadta. A' bátrabb lázzasztók közzül néhányak életjekkel fizettek, mások elfogattattak, a' többek elszélesztettek. Az ő vezérjek Oberster S a n t i a g o oly szerencsés volt, hogy egy hajóra felülvén elillan-

tott. — Egyebek a' mik ezen levelekben találtak, oly dolgok, a' miket már nem egyszer megirtunk.

B é t s.

A' Frantzia Princz Berry' nagyon szomorú halálára nézve, Császár és Király ö Felségének rendelése szerint, az Udvari gyász, ma, Februarius' 23-dikén vétetett fel, és szokott változtatással négy hétig tart, tudni illik a' vastag vagy egész gyász, Marczius' 9-dikéig, a' fél gyász pedig Marczius' 10-diktől fogva 23-dikáig.

Császár és Király ö Felsege a' III-dik György Király' meghalozásáért való keservé, s egyszersmind a' IV-dik György thronusra lett lépéséhez való szerencskivánása' jelentését kifejező irásának Londonba való megvívésére Feldmarschal-Lieutenant Hessen-Homburg Princzet —

Ugy a' K. Princz Berry' irtózatosa halála által méllyen megsebhett szívé Frantzia Király' és K. Familia' keservekben való részvételének s szomorkodásának jelentését kifejező irásának Párisba való megvitelére, Gróf Wallmoden-Gimborn Felmarschal-Lieutenant Urat, nevezte-ki.

A' Spanyol Országból érkezett, s

iz Bécsben ma közönségessé lett tudósítások szerint, a' Cortadura nevű erősségen lévő Királyi őrző sereg, az insurgenseknek egy batteriájára, mellyet ők a' végre készítették, hogy onnét a' Kadixba vívő földnyelvre, vagy keskeny földre beagyuzván, ekképpen a' Kadix és a' szároz között való közösülést meggátolják, Januarius' 28-dikán reggel kiütvén, el akarták az insurgensektől venni, de nem érthették el célzásokat, mert visszaverették, s vesztettek is valamit.

A' Parisi Monitör tudósítása szerint, mellyet ö Barcellonai levelekből vett, az insurgenseknek egy hajója a' Kadixi partok melől a' Barcellonai öbölben megjelenvén, írást adott által a' Kataloniai fő Kapitánynak Generális Castannosnak, mely által ötet meghívták az insurgensek, hogy a' Constitúzionális országlást esmerjék meg és proklamáltassa; de Costannos ezen meghívó irást nem fogadta-el, melly után az insurgens hajó azonnal visszavetért a' Kadixi tengerre.

Az insurgensek az eddig volt Spanyol Czimert a' magok zászlójikon megtartottak, s külömbségnek okáért csak két, keresztbe tett kardot helyeztettek felibe.

Királyi fő vezér Freyre Jan. 25-dikén Carmonában egész armádájáért mustrát tartatott, s fő hadi szállását Xeresbe vitte, s még Januariusnak vége előtt meg akart érkezni Leon szigete mellé.

Száz forint Huszas pénzért adtak Váltó cédulában: —

Februarius' 22-dikén 251 — 23-dikén 251½ — 24-dikén 251¾ — forintot.

Redaktor: Pánczél Dániel; nyomtatja Hirschfeld Felix.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Ha az idegen városokból, Krakkóból, Woguntziából, s a Monárkhia örökös Német, Cseh, Lengyel s egyéb tartományaiból a Felséges Urunk születése napja dicsőséges meginnepeletetéséről örvendezve irnak: méltó, hogy édes Hazánk hiveinek hasonló buzgósággal ugyan ezen ditső napon tartott ájtatosságaikról mi is írjunk — irunk is, még pedig úgy irunk, hogy buzgó hazánkíjainak, az ő Cs. K. Felsége boldog uralkodásáért való imádságaikkal a magunkét is öszszecsatolván, fohászzkodásainkat az egekhez bocsátjuk! —“

„Szegedről: — Valóban, az emberekkel jót tenni többet tesz, mint ember lenni. — Ezen jeles mondás igazságának érzésétől öszönöztetvén Nemes Szeged Várossának Lakossai, kedves Fejedelmünknek születése emlékezetes napját, a Plébánia Templomban való ájtatossággal ünneplették meg; mellyen a Nemes Vármegye, a Város s a Sóbáz Tisztjei s a helybéli Katonaság is egész parádeban jelen volt. — De az ezen napot megelőző Szeredán, most is azon módon mutatták ki magokat a Lakosok az Ispotályban landadó szegénység éránt, mint a közelebb múlt hat esztendő alatt, tudniillik: a Városháza szálájában rendelt, mulatságba való bemenetel díjját, melly ez úttal mintegy 500 forintra, öt esztendő alatt pedig (azon 1200 forint Tökepénzen kívül, melly a Lipsiánál elhullt Szegedi Vitézek özvegyeik, s árvaik számára öszve szedett.) három ezer forintra telte, az említett szegények élélmére ajánlották; hogy azon édes örömből, mellyet egy jó Fejedelem születése napján minden ember érez, ők is részt vehessenek. — A

szálában ezen alkalmatossághoz illendően, hat Jóniai oszlopokon álló szép menyézet állott, melly alatt a Fejedelmi czimer körül, a Magyar, és ehez tartozó Országok Paizsai, a lefolyt háhorúk jeleivel, rajzolásikkal, s koszorúkkal ékesített, slámpásokkal megvilágosított külömbkülömb Piramisokon voltak felfüggesztve. — Melly ábrázolás, a múlt zavaros idöket, a mostani tsendes békességgel egyhe hasonlítva egygyütt szemléltette az öszvegyült sokasággal. — Ezen szep intézetek mind Szeged várossa mostani Polgármesterének Tek. Kiss Jósef Urnak munkáji! kit is az Isten tartson meg mind azokkal egygyütt, kik Felebarátjaikkal jót tenni tsizta szívből igyekeznek.

„Magyar-Ovár Febr. 13. kán: Felséges Urunknak születése napját az idem is méltó tszítelettel üllötte a Kegyes Oskoláknak itt lévő Gymnasiumja: a midön legelőbb is a Tanítók Tanítványaikkal egygyüt az é végre tartatott énekes misén diszesen meg jelenvén, Felséges Urunknak hosszú és holdog életéért az Egek Urának buzgón esedeztek; azután pedig számos Uri Vendégektől kísértetvén az oskolai szálába öszve gyültek, a hol Tiszt. Faklits Imre, Rhetorikának Tanítója egy szívreható, férfisan kidolgozott, és érthető tsizta deáksággal tellyes beszédet tartott, mellyben ő Felségének a Religio és tudományok gyarapításában jeleskedő érdemeit ékesen fejtegette, és méltóképpen magasztalta: az Ifjuságot pedig az előbbinek szent megtartására, az utóbbiakban pedig hasznos munkálkodásra, és előmenetel tételre öbreszgette. Utánna fellépett az Orátori székbe Tiszt. Konopa Jósef III-ik Deák Oskolának Tanítója, ki is tsinos, rövid, de érzékeny Magyar

beszéddel szállította meg az Ifiúságot, s azt a Felség eránt való szeretetre, tiszteltetre, háládatosságra, különösen pedi, hogy Felséges várakazásainak megfelelné, a' jamborságra, jó erkölcsü, és munkás életre búzdítván. Alig szünt meg ő szólni, a' midön egy ez ünnepre Tiszt. Reiszner Pál II dik Oskolának Tanítója által Sapho rendi szerint készítettet derék deák Odának kiosztattatásával, és az Ifiúság által történt elénekeltetésével meglepettetek a' Vendégek. Az egész ünnepnek végét szakasztották a' szives és örvendetes „Eljen“ kiáltások, és Felséges Urunknak hosszú életéért vig szavakkal kijelentett kívánságok.

Német Ország.

Prusziából Vittenbergából November 30-dikán: —

Olvastatik a' Német Anzeiger nevezetü Ujságban egy sürgető kérdés, melly a' Luther emlékezet-oszlopát illeti: de a' melyből kitetszik, hogy a' kinemnevezett tudakozódó nem igen tudja azokat a' mellyek e' dologban történvéa, legközelebb köz hírre bocsáttattak, másként tudná azt, hogy a' Mannsfeldi Grófság Tudományos Társasága, még az 1816-dik esztendőben lett köz hírre való adás szerint, ezen Emlékezet maradványnak dolgát az ő Felsége a' Pruszsus Király kegyelmes pártfogásába, s fő ügyelésébe ajánlotta legyen: és hogy az itten tartott Reformatio Jubileumának innepeltetéséről irt Ujságok köztudásra terjesztették, nevezet szerint. —

Hogy itt a' nagy piacon 1817-dik esztendőben November 1-ső napján, az ő Felségék a' Pruszsus Király, és a' Királyi Herczegek, és Herczegaszszonyások jelenlétekben, és szemek előtt az Augshurg Evangyelika Hitbéli és Erkölcsi Szent Egház győzedelmes Vitézze Lu-

ther Márton, Emlékezet Oszlopának, melly egy Góliát nagyságu formába öntettetnek, gyöker és talpköve megörökösítettet. A' közönséges híradásokból pedig tudni lehet, hogy ezen Luther Márton Szobrának érczből való öntettetése, a' Berliini híres képöntő Schadon Urra bizattatván, már valóban el is végeztetett. A' vas födelezet avagy tetőzet is, a' melly alatt az érczből öntött Collossális Luther képe állani fog, elkészítettet, és csupán csak a' láb-táblák, a' mellyek hasonlóan érczből fognak öntetni, vagynak hátra. Ezen táblákra a' Felséges Pruszsus Király által e' következő felül-írások parancsolattak:

Az Elsőre: „Hidjetek az Evangyeliumnak: Mark. 1. v. 25.

A' Másodikra: „Ügyed és Neved oltalma: Jezus! nem kezünk, de kezéd hatalma.

A' Harmadikra: „Ha dolgozod Istennek dolga, Szent, Igaz, és úgy megmarad: De ha emberi Költemény, az Ido ebben is arat.

A' Negyedikre: „Erős Várunk néktünk az Isten.

Az ő Felsége a' Pruszsus Király parantsolatja szerint a' Mansfeldi Grófság Tudományos Társaságának ez eránt a' kegyelmes megelegedés, és helybenhagyás ki fog nyilatkozattatni. Ha pedig az öntés munkája, a' lábtáblákra nézve, a' Luther emlékezet szobrának elkészül: hihető, hogy a' felállításnak az ő Felsége a' Pruszsus Király által meghatározandó ideje a' jövő 1821-dik esztendőnek az a' napja leszen, a' mellyen Luther Márton Vormatziában a' jelen lévő Császár és Német Birodalombeli Fejedelmek előtt, ügye védlésében rettenthetlenül állott.